
Analiza stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Bieruń za 2013 rok

I. Wprowadzenie

1. Cel przygotowania Analizy

Niniejszy dokument stanowi roczną analizę stanu gospodarki odpadami komunalnymi na terenie Gminy Bieruń, sporządzoną w celu weryfikacji możliwości technicznych i organizacyjnych gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi.

2. Podstawa prawna sporządzenia Analizy

Jednym z zadań gminy jest dokonywanie corocznej analizy stanu gospodarki odpadami komunalnymi, w celu weryfikacji możliwości technicznych i organizacyjnych gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi.

Analizę sporządzono na podstawie art. 3 ust. 2 pkt. 10 ustawy z dnia 13 września 1996 r. o utrzymaniu czystości i porządku w gminach (t.j. Dz.U. z 2013 r., poz. 1399 z późn. zm.), gdzie określony został wymagany zakres takiej analizy.

Zakres przedmiotowej analizy częściowo pokrywa się z rocznym sprawozdaniem z realizacji zadań z zakresu gospodarowania odpadami komunalnymi, sporządzonymi przez gminę, na podstawie art. 9g ust.1 i 3 cyt. ustawy, celem jego przedłożenia marszałkowi województwa oraz wojewódzkiemu inspektorowi ochrony środowiska w terminie do 31 marca roku następującego po roku, którego dotyczy.

II. Gospodarka odpadami komunalnymi na terenie Gminy Bieruń

1. Zagadnienia ogólne

1) W okresie od 01.01.2013 r. do 30.06.2013 r. odbiór odpadów komunalnych na terenie Gminy Bieruń odbywał się na podstawie indywidualnie zawartych umów pomiędzy zainteresowanym, a podmiotem świadczącym usługi w zakresie odbioru odpadów, który winien posiadać wpis do rejestru działalności regulowanej. Zadania odbioru odpadów komunalnych realizowane były m.in. przez:

- a) Bieruńskie Przedsiębiorstwo Inżynierii Komunalnej Sp. z o. o.,
- b) Ekorec Sp. z o. o.,
- c) ALBA Południe Polska Sp. z o. o.,
- d) Sita Południe Sp. z o. o.,
- e) Remondis Sp. z o. o.,
- f) Miejskie Przedsiębiorstwo Oczyszczania Sp. z o. o.

W ramach nowego systemu, w celu zorganizowania odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości zamieszkałych jak i niezamieszkałych, Gmina przeprowadziła postępowanie przetargowe na odbiór i zagospodarowanie odpadów komunalnych.

Od 01.07.2013 r. zgodnie z ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach odbiór odpadów komunalnych i ich zagospodarowanie od właścicieli nieruchomości zamieszkałych oraz niezamieszkałych na terenie Gminy Bieruń realizowane jest przez konsorcjum firm: Bieruńskie Przedsiębiorstwo Inżynierii Komunalnej Sp. z o. o., SITA Południe Sp. z o. o. oraz Międzygminne Przedsiębiorstwo Gospodarki Odpadami i Energetyki Odnawialnej „MASTER” Sp. z o.o.

Konsorcjum zostało wybrane w trybie przetargu nieograniczonego. Umowa została zawarta na okres od 01.07.2013 r. do 30.06.2015 r.

2) Odpady komunalne z terenu Gminy Bieruń odbierane są w postaci **zmieszanej i selektywnej**.

Odbiór **zmieszanych** odpadów komunalnych następuje z częstotliwością:

- **zabudowa jednorodzinna** - raz na 2 tygodnie z pojemników o min. poj. 120 l,
- **zabudowa wielorodzinna** - 5 razy w tygodniu (od poniedziałku do piątku) z pojemników o min. poj. 1100 l,
- **nieruchomości niezamieszkałe** - zgodnie z zadeklarowaną częstotliwością z pojemników o minimalnej pojemności 120 l.

Zbiórka **selektywna** odbywa się w dwóch systemach:

- a) **Workowym** - obejmującym swym zasięgiem zabudowę jednorodziną:
 - raz na 2 tygodnie - odpady surowcowe posegregowane w workach z podziałem na:
 - szkło - worek biały,
 - papier i tekturę - worek niebieski,
 - tworzywa sztuczne - worek żółty,
 - odpady wielomateriałowe - worek zielony,
 - metal - worek bordowy,
 - odpady zielone - worek czarny.
- b) **Pojemnikowym** - obejmującym swym zasięgiem zabudowę wielorodziną:
 - raz na 2 tygodnie lub niezwłocznie po zapełnieniu z pojemników z podziałem na:
 - tworzywa sztuczne/metal - pojemnik żółty,
 - szkło - pojemnik biały,
 - papier i tektura - pojemnik niebieski,
 - odpady wielomateriałowe - pojemnik bordowy,
 - odpady zielone - pojemnik zielony.

W systemie pojemnikowym odbierane są również

1) popiół i żużel zarówno z nieruchomości zamieszkałych jak i niezamieszkałych z pojemników o min. poj. 120 l w częstotliwości:

- raz na 2 tygodnie, w okresie grzewczym, tj. od 01.10 do 31.03,
- raz na miesiąc w pozostałym okresie,
- z nieruchomości niezamieszkałych zgodnie z indywidualnymi ustaleniami zawartymi w deklaracji.

2) odpady organiczne z pojemników o min. poj. 50 l w częstotliwości:

- raz na 2 tygodnie z nieruchomości zamieszkałych
- z nieruchomości niezamieszkałych zgodnie z indywidualnymi ustaleniami zawartymi w deklaracji.

Na terenie Gminy Bieruń ze strumienia odpadów komunalnych wydziela się również „odpady problemowe”, tj. zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny, zużyte baterie, meble i inne odpady wielkogabarytowe, przeterminowane leki i chemikalia, odpady budowlane i rozbiórkowe oraz inne odpady niebezpieczne.

Zużyty sprzęt elektryczny i elektroniczny oraz odpady wielkogabarytowe odbierane są sprzed posesji 2 razy w roku, jeżeli chodzi o zabudowę jednorodzinną, w przypadku zabudowy wielorodzinnej odbiór jest 1 raz w tygodniu.

Ponadto w 4 aptekach odbierane są przeterminowane leki.

Wykaz aptek odbierających przeterminowane leki:

1. Apteka „Galen”, ul. Jerzego 4, 43-150 Bieruń,
2. Apteka „WRZOS”, ul. Chemików 37, 43-150 Bieruń,
3. Apteka Fel Feliksiak M., ul. Węglowa 14, 43-155 Bieruń,
4. Apteka „Gwarek”, ul. Granitowa 22, 43-155 Bieruń.

Od 1 stycznia 2014 r. czynne są dwa Punkty Selektywnej Zbiórki Odpadów Komunalnych, na terenie Gminy Bieruń przy ul. Wł. Jagiełły 13 oraz przy ul. Chemików.

2. Źródła powstawania odpadów komunalnych

1) W ustawie o odpadach, odpady komunalne zostały zdefiniowane jako odpady powstające w gospodarstwach domowych, z wyłączeniem pojazdów wycofanych z eksploatacji, a także odpady niezawierające odpadów niebezpiecznych pochodzące od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych. Dodaje się ponadto, że zmieszane odpady komunalne pozostają zmieszanymi odpadami komunalnymi, nawet jeżeli zostały poddane czynności przetwarzania odpadów, która nie zmieniła w sposób znaczący ich właściwości.

Źródłami powstawania odpadów komunalnych są gospodarstwa domowe oraz obiekty infrastruktury i użyteczności publicznej (sektor gospodarczy, handel, usługi, rzemiosło, szkolnictwo itp.).

2) Na podstawie deklaracji złożonych przez mieszkańców oraz danych z Ewidencji Ludności Gminy Bieruń na dzień 31.12.2013 r. systemem objętych zostało 2819 gospodarstw domowych oraz 319 nieruchomości niezamieszkałych (działalności gospodarcze oraz nieruchomości niezamieszkałe).

3) Na dzień 31.12.2013 r. selektywną zbiórkę zadeklarowało 2755 gospodarstw domowych, w sposób zmieszany odpady gromadzą 64 gospodarstwa. Około 120 nieruchomości jest niezamieszkiwanych na stałe przez właścicieli.

3. Ilość odpadów wytwarzanych na terenie Gminy

Na podstawie sprawozdań otrzymywanych od firm odbierających od właścicieli nieruchomości odpady komunalne z terenu Gminy Bieruń w roku 2013 odebrano następujące odpady:

Kod odebranych odpadów	Rodzaj odebranych odpadów	Masa odebranych odpadów [Mg]
150101	Opakowania z papieru i tektury	9,7
150102	Opakowania z tworzyw sztucznych	110,3
150105	Opakowania wielomateriałowe	23,5
150106	Zmieszane odpady opakowaniowe	4,5
150107	Opakowania ze szkła	96,3
170101	Odpady betonu oraz gruz betonowy z rozbiórki i remontu	80,3
170107	Zmieszane odpady z betonu, gruzu ceglanego, odpadowych materiałów ceramicznych i elementów wyposażenia inne niż wymienione w 170106	151,4
170604	Materiały izolacyjne inne niż wymienione w 170601 i 170603	11,2
170904	Zmieszane odpady budowlane	65,5
200101	Papier i tektura	45,7
200102	Szkło	149,9
200108	Odpady kuchenne ulegające biodegradacji	10,3
200132	Leki inne niż wymienione w 200131	0,3
200135	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 200121 i 200123 zawierające niebezpieczne składniki	1,00
200136	Zużyte urządzenia elektryczne i elektroniczne inne niż wymienione w 200121 i 200123, 200135	0,3
200139	Tworzywa sztuczne	165,4
200140	Metale	0,04

200201	Odpady ulegające biodegradacji	527,3
200301	Niesegregowane (zmieszane) odpady komunalne	4431,3
200307	Odpady wielkogabarytowe	297,2
200399	Odpady komunalne nie wymienione w innych podgrupach	54,2

III. Ocena możliwości technicznych i organizacyjnych Gminy w zakresie gospodarowania odpadami komunalnymi

1. Możliwość przetwarzania zmieszanych odpadów komunalnych, odpadów zielonych oraz pozostałości z sortowania odpadów komunalnych przeznaczonych do składowania.

Na terenie Gminy Bieruń nie ma możliwości przetwarzania odpadów komunalnych. Wszystkie odpady zgodnie z zawartą umową przekazywane były do Międzygminnego Przedsiębiorstwa Gospodarki Odpadami i Energetyki Odnawialnej „MASTER” Sp. z o. o.

Zgodnie z Wojewódzkim Planem Gospodarki Odpadami dla Województwa Śląskiego Gmina Bieruń została ujęta w Regionie 4. Do czasu uruchomienia RIPOK Tychy, wszystkie odpady komunalne z terenu Gminy Bieruń przekazywane były na składowisko w Tychach, pełniące rolę instalacji zastępczej.

Spółka Master jest w trakcie ostatniej fazy budowy Międzygminnego Zakładu Kompleksowego Zagospodarowania Odpadów Komunalnych w Tychach, który będzie obsługiwał prawie 200 tys. mieszkańców z 4 miast i 4 gmin powiatu: bieruńsko-lędzińskiego, pszczyńskiego, mikołowskiego i Tychów. Będzie to jeden z najnowocześniejszych tego typu zakładów w Polsce. Zastosowanie światowych technologii, w tym m.in. separatorów optoelektronicznych i balistycznych oraz wykorzystanie metody suchej fermentacji beztlenowej do produkcji biogazu, pozwoli na odzysk co najmniej 51 % odpadów, które nie trafią na składowisko i produkcję odnawialnej energii elektrycznej i ciepłej.

2. Potrzeby inwestycyjne związane z gospodarowaniem odpadami komunalnymi.

W roku 2013 na terenie Gminy Bieruń nie realizowano żadnych zadań inwestycyjnych z tytułu składowania, recyklingu czy odzysku odpadów komunalnych i z tego też tytułu nie poniesiono żadnych kosztów.

3. Liczba mieszkańców

a) liczba mieszkańców zameldowanych na dzień 31.12.2013 r. na pobyt stały i czasowy **19 756 osób**,

b) systemem objęto:

- zabudowa jednorodzinna - 10337 osób, złożono 2714 deklaracji;

- zabudowa wielorodzinna - 7343 osób, złożono 105 deklaracji.

Liczba nowo powstałych nieruchomości wykazuje tendencję wzrostową. Różnica w liczbie mieszkańców zameldowanych a wykazanych w złożonych deklaracjach wynika m.in. z faktu podejmowania nauki poza miejscem stałego meldunku przez wielu uczniów i studentów. Analogiczna sytuacja występuje wśród osób czynnych zawodowo, którzy ze względu na wykonywaną pracę przebywają poza terenem Gminy. Prowadzone są działania mające na celu weryfikację danych zawartych w deklaracjach i sprawdzenie ich ze stanem faktycznym.

4. Nieruchomości niezamieszkałe

Systemem objęto: **319 nieruchomości niezamieszkałych.**

5. Liczba właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy, o której mowa w art. 6 ust. 1.

Na terenie Gminy Bieruń do końca 2013 roku nie odnotowano konieczności wydania przez Burmistrza Bierunia decyzji administracyjnej wobec właścicieli nieruchomości, którzy nie zawarli umowy, o której mowa w art. 6 ust. 1 ustawy o utrzymaniu czystości i porządku w gminach. W wyniku przeprowadzonych kontroli przez Straż Miejską oraz stosownych pouczeń właściciele nieruchomości zawierali brakujące umowy.

IV. Wskaźniki odzysku przewidziane do osiągnięcia w 2013 r. i w latach następnych

1. Ograniczenie masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 25 maja 2012 r. w sprawie poziomów ograniczenia masy odpadów ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania oraz sposobu obliczania poziomu ograniczenia masy tych odpadów, dopuszczalny poziom masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r. wynosi:

ROK	2012	16 LIPCA 2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	16 LIPCA 2020
Dopuszczalny poziom masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji przekazywanych do składowania w stosunku do masy tych odpadów wytworzonych w 1995 r. [%]	75	50	50	50	45	45	40	40	35

Zgodnie z Krajowym Planem Gospodarki Odpadami 2014, do odpadów komunalnych, ulegających biodegradacji, zalicza się:

- papier i tekturę,
- odzież i tekstylia z materiałów naturalnych,
- odpady z terenów zielonych,
- odpady kuchenne i ogrodowe,
- drewno,
- odpady wielomateriałowe,
- frakcję drobną <10 mm.

Poziom ograniczenia masy odpadów komunalnych ulegających biodegradacji osiągnięty przez Gminę Bieruń wyniósł w 2013 r.: 35,6%

2. Poziomy recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych

Zgodnie z rozporządzeniem Ministra Środowiska z dnia 29 maja 2012 r. w sprawie poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych, poziomy te wynoszą odpowiednio:

	Poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia [%]								
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Papier, metal, tworzywa sztuczne, szkło ¹⁾	10	12	14	16	18	20	30	40	50

¹⁾ Poziomy są liczone łącznie dla wszystkich podanych frakcji odpadów komunalnych

Poziom recyklingu przygotowanie do ponownego użycia następujących frakcji odpadów komunalnych: papieru, metali, tworzyw sztucznych i szkła osiągnięty przez Gminę Bieruń w 2013 r. wyniósł: 23,3 %

3. Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych

Wymagane poziomy odzysku odpadów budowlanych i remontowych określone w rozporządzeniu Ministra Środowiska z dnia 29 maja 2012 r. w sprawie poziomów recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami niektórych frakcji odpadów komunalnych, zawiera poniższa tabela:

	Poziom recyklingu i przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami [%]								
	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020
Inne niż niebezpieczne odpady budowlane i rozbiórkowe	30	36	38	40	42	45	50	60	70

Poziom recyklingu, przygotowania do ponownego użycia i odzysku innymi metodami innych niż niebezpieczne odpadów budowlanych i rozbiórkowych osiągnięty przez Gminę Bieruń w 2013 r. wyniósł: 96,3 %.

Osiągane wskaźniki są obliczane na podstawie sprawozdań otrzymywanych od firm odbierających od właścicieli nieruchomości odpady komunalne.

V. Koszty obsługi systemu

W I półroczu 2013 r. koszty związane z odbiorem odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości oraz przekazaniem ich do miejsc odzysku albo unieszkodliwiania, ponoszone były przez działające na terenie Gminy firmy wywozowe.

Od 1 lipca 2013 r. koszty gospodarki odpadami ponoszone były przez Gminę i kształtowały się następująco:

Nazwa kosztu	Kwota
Usługa odbioru i zagospodarowania odpadów od mieszkańców, dzierżawa kontenerów i pojemników- usługa w ramach przetargu	1 705 984,76 zł
Druk deklaracji, ulotek informacyjnych, artykułów reklamowych	4 978,55 zł
Razem	1 710 963,31 zł

VI. Wyposażenie mieszkańców w pojemniki do segregacji

W ramach systemu wyposażono wszystkie nieruchomości zamieszkałe oraz nieruchomości niezamieszkałe w pojemniki do gromadzenia odpadów. Dostarczono również worki przeznaczone do selektywnego zbierania odpadów surowcowych.

VII. Podsumowanie

Rok 2013 objęty przedmiotową Analizą, to rok, w którym na Gminy nałożone zostały nowe obowiązki dostosowywania dotychczasowego systemu gospodarowania odpadami komunalnymi do rewolucyjnych zmian wprowadzanych ustawą o utrzymaniu czystości i porządku w gminach oraz niektórych innych ustaw. Od 1 lipca 2013 r. to Gmina zobowiązana została objąć właścicieli nieruchomości z jej terenu, zorganizowanym systemem gospodarowania odpadami komunalnymi.

Celem wprowadzenia zmian w obowiązujących przepisach jest:

- uszczelnienie systemu gospodarowania odpadami komunalnymi,
- prowadzenie selektywnego zbierania odpadów komunalnych „u źródła”,
- zmniejszenie ilości odpadów komunalnych kierowanych na składowiska,
- zmniejszenie nielegalnych składowisk odpadów, tzw. „dzikich wysypisk”,
- prowadzenie właściwego sposobu monitorowania postępowania z odpadami komunalnymi przez właścicieli nieruchomości jak i prowadzących działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości.

- prowadzenie właściwego sposobu monitorowania postępowania z odpadami komunalnymi przez właścicieli nieruchomości jak i prowadzących działalność w zakresie odbierania odpadów komunalnych od właścicieli nieruchomości.

Nowy system gospodarki odpadami, który obowiązuje od 1 lipca 2013 r. wiązał się z wprowadzeniem opłaty za gospodarowanie odpadami komunalnymi, tj. miesięcznej opłaty uiszczanej przez właścicieli nieruchomości na rzecz Gminy Bieruń, która w zamian odbierała od właścicieli każdą wytworzoną przez nich ilość odpadów komunalnych zmieszanych oraz zbieranych w sposób selektywny, a także wyposażała nieruchomości w pojemniki i worki do gromadzenia odpadów komunalnych. Ustalenie stawki za gospodarowanie odpadami komunalnymi stanowiło trudne zadanie, ponieważ wcześniej problematykę tę regulował sam rynek.

Od 1 stycznia 2014 r. uruchomiono dwa Punkty Selektywnego Zbierania Odpadów Komunalnych, zwane PSZOK, których utworzenie służyć będzie minimalizowaniu negatywnego oddziaływania na środowisko, właściwemu postępowaniu z odpadami, a także zapobieganiu zanieczyszczeniom środowiska naturalnego. Ponadto tego typu punkt oraz jego odpowiednia promocja dają szansę na zwiększenie świadomości ekologicznej mieszkańców a co za tym idzie skuteczniejszej segregacji odpadów w Gminie. W celu spełnienia wymogów w zakresie redukcji odpadów komunalnych ulegających biodegradacji kierowanych do składowania, niezbędnym jest prowadzenie selektywnej zbiórki odpadów, w tym odpadów zielonych i przekazywanie ich do miejsc odzysku (przy czym odpady zielone trafiać powinny do regionalnych i zastępczych instalacji przetwarzania odpadów komunalnych) oraz zagospodarowanie odpadów zielonych we własnym zakresie, między innymi poprzez przydomowe kompostownie, tj. zgodnie z hierarchią postępowania z odpadami, gdzie odpady w pierwszej kolejności poddaje się przetwarzaniu w miejscu ich powstania, tak, aby tego rodzaju odpady nie trafiły na składowisko w ogólnym strumieniu odpadów komunalnych.

Opracowała:

Barbara Skrobisz

Zatwierdził:

Z up. BURMISTRZA

mgr Jerzy Stok
Sekretarz Miasta